

Siljan kommune

Barnefattigdom 2017-20

Kommunestyrets vedtak

3. oktober 2017

Barnefattigdom 2017-20

Bakgrunn	2
Hva er fattigdom	4
Fattigdom i Siljan	5
Konsekvenser av fattigdom	7
Sosial inkludering av barn og unge	8
Mål, strategier og tiltak	8
Vedlegg	15

Innledning

I oppveksten, og spesielt i ungdomstiden, opplever mange et press med hensyn til materielle goder og deltakelse på ulike aktiviteter. Ungdom fra fattige familier opplever mer sosial isolasjon og ensomhet enn andre ungdommer. Disse ungdommene skårer lavere på en rekke viktige indikatorer for oppvekstkvalitet, så som helse, utdanning og fritidsaktiviteter.

For barna er barndommen nå, de har ikke tid til å vente på bedre tider, for da er barndommen over.

---

1 Bakgrunn

Barn som lever i fattigdom har store utfordringer i hverdagen og ulike lovverk gir kommunene et ansvar for å forebygge og fjerne fattigdom, enten ved direkte tiltak i forhold til barn eller indirekte ved å bistå deres foreldre.

Det foregår en rekke overordnede, statlig initierte prosjekter knyttet til barnefattigdom. Regjeringen kom i 2015 ut med et strategidokument rundt «Barn som lever i fattigdom», som skisserer i alt 64 tiltaksområder som krever bedre innsats og bedre samordning av tiltakene. Tiltakene omhandler både områder som statlige myndigheter er hovedansvarlig for og områder hvor kommunale myndigheter har det primære ansvaret. Mange av de statlige, overordnede tiltakene påvirker oppvekstområdet direkte og er allerede i gang, eksempelvis gratis kjernetid for 3-5 åringer og makstak på foreldre-betaling i barnehage, leksehjelp og styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten osv.

FN's barnekonvensjon som Norge har implementert, som en del av sitt lovverk, understreker i art. 27 at barn har rett til en levestandard som er tilstrekkelig for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sosiale utvikling. Videre trekker art. 31 frem «... barnets rett til hvile og fritid og til å delta i lek og fritidsaktiviteter som passer for barnets alder..»). I tråd med FN's barnekonvensjon har regjeringen gitt strenge føringer til at barnefattigdom og fattigdom generelt må bekjempes.

Regjeringens strategi (2015 - 2017) - Barn som lever i fattigdom, inneholder tiltak som skal forebygge at barnefattigdom går i arv og dempe negative konsekvenser av å vokse opp i familier med vedvarende lavinntekt. Den tar utgangspunkt i en relativ definisjon av fattigdom. Det vil i denne sammenhengen si at noen barn og ungdom har tilgang til færre goder og muligheter enn det jevnaldrende har. Strategiens formål er todelt. Den prioriterer økt forebyggende innsats for å motvirke at fattigdom går i arv fra foreldre til barn. I tillegg inneholder den en rekke tiltak som skal dempe negative konsekvenser for barn og unge som vokser opp i fattigdom.

Regjeringens strategi legger vekt på at en sektorovergripende innsats i kommunene er avgjørende for å motvirke at barn, ungdom og familier med fattigdomsrelaterte utfordringer blir kasteballer mellom ulike hjelpeinstanser.

Planen er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av følgende personer:

Annette Sørensen, leder NAV Siljan

Sigrid Berge Pedersen, barnevernleder

Solveig Vestby, ledende helsesøster

Torny Strand Moripen, kommunalsjef oppvekst

Arbeidsgruppa har også rådført seg med fagmiljøene i arbeidet med å utarbeide planen.

Ideelt sett burde også frivillige lag og organisasjoner blitt rådført i arbeide med å utarbeide planen.

Samtidig er samarbeidet med frivillige lag og organisasjoner et kontinuerlig arbeid og de vil bli involvert i flere av tiltakene.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet lyste ut nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom med søknadsfrist 3. desember 2016. For 2017 ble vi tildelt 250 000,-

---

*MÅLET I PLANPERIODEN ER Å FOREBYGGE OG
REDUSERE FATTIGDOM OG SOSIAL EKSKLUDERING
BLANT BARN, UNGE OG BARNEFAMILIER.*

2.Hva er fattigdom?

Mange har en intuitiv forståelse av hva fattigdom er, men det er likevel vanskelig å komme til enighet om hvordan fattigdom skal måles og forstås. Hva det vil si å være fattig og hvordan fattigdom i et rikt land som Norge bør defineres, er gjenstand for diskusjon.

Det å leve i fattigdom som barn kan påvirke barnets nåværende livskvalitet, og fremtidige muligheter i livet. Men hva legger vi i ordet «fattigdom»? I et land som Norge, der den generelle levestandarden er høy, er det vanlig å bruke definisjoner av fattigdom som handler om mer enn fysisk overlevelse.

Det betyr at fattigdom ikke bare handler om mangel på mat, klær og tak over hodet. I dag innebærer fattigdom også det å mangle muligheter for å delta sosialt, på lik linje med resten av samfunnet. Denne måten å definere fattigdom på, stammer fra Townsend (1979: 31), som definerte fattigdom slik:

«En person er fattig dersom vedkommende mangler ressurser til å delta i samfunnets aktiviteter og å opprettholde den levestandarden som er vanlig i dette samfunnet.»

Denne definisjonen danner utgangspunktet for det relative fattigdomsbegrepet, som ikke dreier seg om å leve på et eksistensminimum, men som knyttes til det å mangle ressurser for å kunne fungere sosialt, og delta i de aktivitetene og å ha den levestandarden som er vanlig i samfunnet.

Denne forståelsen bygger på sosiale normer i samfunnet for hva som er akseptable og ikke akseptable levekår. Bufdirs barnefattigdomsindikatorer tar utgangspunkt i en slik forståelse av fattigdom.

Med barn mener vi personer 0-17 år. Vi anslår omfanget av barnefattigdom gjennom å måle antall og andel barnefamilier med lav inntekt. Lavinntektsgrensen er satt til 60 prosent av medianinntekten i Norge («EU-60»). Med inntekt mener vi samlet inntekt etter skatt, per husholdning. Dette er et relativt fattigdomsmål.

En vanlig måte å måle vedvarende lavinntekt på er å slå sammen husholdningsinntektene gjennom en periode på tre år, og deretter definere alle dem som hadde en gjennomsnittlig inntekt lavere enn 60 prosent av mediangjennomsnittet i samme periode, som en lavinntektshusholdning.

Norge er et land preget med stor økonomisk velstand og gode materielle levekår. Det har skjedd en klar økning i andelen barn i lavinntektsgruppen i Norge siden tusenårsskiftet. Dette er et resultat av at gjennomsnittsinntekten har økt for de fleste familier.

3.Fattigdom i Siljan?

Å leve i vedvarende fattigdom er mer belastende enn å oppleve fattigdom i en kort periode. Det skiller derfor mellom lav inntekt i et enkelt år og varig lav inntekt, ofte kalt for vedvarende lav inntekt. Når en person mottar sosialhjelp eller blir arbeidsledig, er den i utgangspunktet ikke å regne som fattig. Det er mer å regne som en indikasjon på at man er økonomisk utsatt og en økt risiko for fattigdom. Både arbeidsledigheten og sosialhjelpsmottakere har vært økende i Siljan kommune, og regionen de siste årene, og dette vil gi ytterligere levekårsutfordringer for flere grupper.

Fattigdom er ikke jevnt fordelt i befolkningen. Forskning viser at enkelte grupper er mer utsatt enn andre. Følgende barn har størst risiko for å oppleve fattigdom:

- Barn med forsørgere med lav utdanning og som ikke deltar i arbeidslivet. Barn i familier der kun en eller ingen av forsørgerne er i arbeid, og der familiene er avhengig av trygdeytelser og sosialhjelp
- Barn med en forsørger. Barn i familier med kun en forsørger har nærmere 2,5 ganger så stor sjanse for å falle under kategorien fattige, enn barn med to forsørgere. Barn av enslige mødre er spesielt utsatte for å oppleve fattigdom.
- Barn i familier med mer enn tre barn. Høyt antall barn i husstanden øker også sannsynligheten for å havne i lavinntektsgruppen. De siste årene har denne sammenhengen blitt tydeligere.
- Barn med innvandrerbakgrunn. Barn med innvandrerbakgrunn er overrepresentert i gruppen med lav inntekt

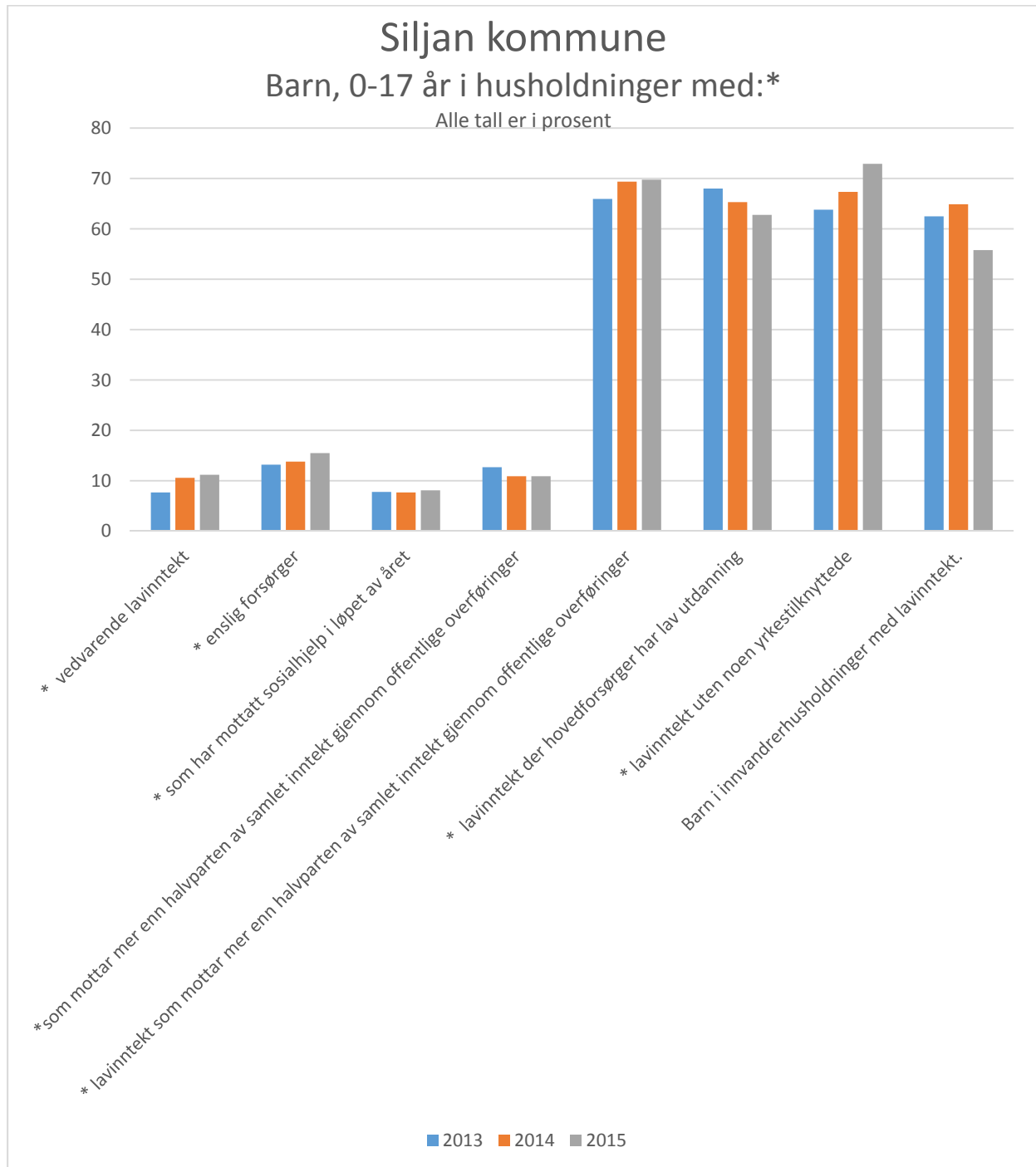
Økningen i antallet økonomisk utsatte barn de siste 10 årene har vært størst blant barn med innvandrerbakgrunn. Årsaken er ofte en kombinasjon av barnerike familier, ofte lav utdanning og svak yrkestilknytning hos foreldrene. Nasjonalt utgjør barn med innvandrerbakgrunn nå over halvparten av alle barn i økonomisk utsatte familier. Siljan kommune vil som alle andre kommuner sannsynligvis få en befolkning hvor flere har innvandrerbakgrunn.

Fra nasjonalt nivå vet vi at andelen barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt, økte fra 8,6 prosent i 2013 til 10 % prosent i 2015. Dette utgjorde nær 100 000 barn i Norge i 2015.

I Siljan har utviklingen vært tilsvarende. 7,7 % i 2013 til 11, 2 % i 2015

3.1 Statistikk

Tallene er for 2015. Tidslinjen viser utviklingen fra 2013-2015. Alle tall er hentet på https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom/ som igjen får sine tall fra SSB. Som vedlegg finnes alt tallgrunnlag og sammenligning med nabokommuner.

«Dette innebærer at vi anslagsvis kan legge til grunn at 52 barn i Siljan vokser opp i fattigdom.»

4. Konsekvenser av fattigdom

Gode og trygge oppvekstkår er viktig for trivsel, trygghet og utvikling. Barn og unge som berøres av fattigdomsproblemer opplever i større grad utestenging fra felles arenaer og kan oftere oppleve vansker senere i livet for eksempel på skole og i arbeidslivet.

De fleste barn som vokser opp i økonomisk utsatte familier vil ikke bli sosialhjelpsmottakere, eller havner i lavinntektsgruppen, som voksne. Det er likevel forhold som indikerer at fattigdom går i arv, og at barn som vokser opp med foreldre som mottar sosialhjelp blir påvirket av dette, men vi har fremdeles ikke tilstrekkelig kunnskap om hvilken måte dette påvirker.

4.1 Sosial eksklusjon

Det er en sammenheng mellom økonomisk fattigdom og sosial eksklusjon. Studier gjennomført både internasjonalt og i Norge viser at lav inntekt og mangel på forbrugsgoder øker risikoen for at barn blir sosialt isolert og får følelse av ensomhet. Når økonomien er dårlig vil det særlig over tid bli vanskelig å delta i aktiviteter som koster penger, opprettholde et forbruk på samme nivå som venner, eller reise på ferier. Det er viktig for barns inkludering at forholdene blir lagt til rette for at barn og unge kan delta i rimelig grad (Backe-Hansen 2006:20-21).

Forskning gjort i Norge fant at ungdom som selv definerer familieøkonomien som dårlig i mindre grad deltar på skole- og fritidsaktiviteter, de opplever oftere å ikke ha faste venner og føler seg oftere ensomme, mobbet og upopulære (Halvorsen 2011:50). Det er ikke til å unngå at barn og unge fra familier med dårlig økonomi har mindre muligheter enn andre. Dette er særlig tilfelle når den dårlige økonomien vedvarer over flere år og familien ikke har et støttende nettverk (Backe-Hansen 2006:21). Det er ikke et mål å forfekte at alle skal ha et like høyt forbruk, men forhold bør allikevel legges til rette for at deltakelse i sosiale sammenhenger blir mulig, for på den måte forebygge sosial eksklusjon.

Å forebygge sosial eksklusjon handler om å la barn ha mulighet til å delta. Det å ha for mange ekskluderende erfaringer fører til taps- og nederlagsopplevelser som medfører risiko for dårlig trivsel, nedsatt velvære og senere problemutvikling. Positive opplevelser gjennom å kunne delta, kan motvirke risikoene som er knyttet til fattigdom.

4.2 Sosial arv

Både internasjonale og norske studier har vist at lav inntekt, eller manglende inntekt i barndomsårene, øker sjansene for fattigdom og sosialhjelpsmottak som voksen. I Norge kommer det frem at barn som har vokst opp med fattige foreldre har 10 ganger så høy risiko for å motta sosialhjelp i voksen alder, sammenlignet med barn som vokser opp uten økonomiske problemer.

4.3 Frafall fra videregående skole

Det finnes få formelle hindringer for å ta utdanning i Norge. Det er likevel slik at elevers familiebakgrunn og sosioøkonomiske status har konsekvenser for fordeling av utdanningsressurser og mulighet til å utnytte dem. Å mestre utdanningsløpet er viktig for barn og unges fremtid. En trygg og god skolegang, fri for sosial ekskludering, vil lede til at flere unge kan fullføre videregående skole, får seg jobb og bryte den sosiale arven.

Frafall i videregående skole er forbundet med økt risiko for seinere marginalisering, blant annet mottak av uførepensjon eller andre sykdomsrelaterte ytelser. Studier rundt frafallet i skolen viser at årsakene må søkes i det komplekse samspillet gjennom livsløpet mellom familieforhold, skole, venner og fritid, og ulike deler av det offentlige hjelpeapparatet. Det er særlig to dominerende årsaks perspektiver.

Det ene perspektivet vektlegger at frafallet har sammenheng med individuelle og sosiale faktorer knyttet til oppvekstmiljø, helseproblem, og psykososiale forhold i ung alder. Forskning viser at frafallet i skolen

starter allerede i grunnskolen. Statistisk sentralbyrå har også vist at karakterer fra grunnskolen har stor betydning for senere frafall fra skole og arbeid.

4.4 Helse knyttet til fattigdom

Det er en klar sammenheng mellom sosioøkonomisk bakgrunn og helse. De siste 20 årene har det vært en bedring i helsetilstanden for alle befolkningsgrupper i Norge, men bedringen har generelt vært best i familier med lang utdanning og høy inntekt (Smeland 2012:12). Familiens økonomi har betydning for barns helse. Barn av foreldre med høy inntekt og utdanning har et sunnere kosthold, er ofte mer fysisk aktive og røyker mindre. Barn som tilhører eneforsørgerhusholdninger, ikke-vestlige familier og familier med flere barn og liten tilknytning til yrkeslivet er spesielt utsatt grupper

5. Sosial inkludering av barn og unge

Gjennom deltakelse på fritidsaktiviteter gis barn og unge mulighet for mestring og tilhørighet. Barns rett til fritid og lek er lovfestet i barnekonvensjonens artikkel 31. I familier som har lav inntekt kan det være vanskelig å prioritere utgifter som går til deltakelse i fritidsaktiviteter, konsekvensen av dette kan føre til sosial ekskludering for disse barna.

Barnehage og skole er viktige institusjoner i barns liv. Her blir barn gitt mulighet til inkludering, deltagelse, vennskap, mestring og tilegnelse av kunnskap. Samtidig kan også barnehage og skole forsterke marginaliseringsprosesser gjennom at sosioøkonomisk status og kunnskapsnivå blir synlig. Regjeringen innførte nye moderasjonsordninger gjeldende for høsten 2015.

Dette betyr at ingen skal betale mer enn 6 % av skattbar inntekt for en barnehageplass.

Søskenmoderasjon videreføres som før hvor en betaler 70 % for barn 1 og 50 % for barn 2 og flere. I Siljan har vi per 2017 full barnehagedekning.

6. Mål, strategier, tiltak

Hovedstrategien for å bekjempe fattigdom er å sikre inntekt gjennom sysselsetting. Samtidig er det viktig å huske at mange av dem som er fattige over en del år står svært langt fra arbeidsmarkedet. Det er derfor vanskelig å tenke seg at arbeidslinja kan hjelpe alle ut av fattigdom. Foresattes økonomiske betingelser er viktig for å skape en trygg ramme for barns oppvekst, selv om sammenhengen mellom økonomisk velferd og levekår ikke er entydig.

I en plan mot barnefattigdom er det naturlig å fokusere på store husholdninger, husholdninger uten tilknytning til arbeidslivet, hushold som mottar sosialhjelp, hushold med enslige forsørgere, og hushold med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn, da disse gruppene har vist seg å være spesielt utsatte for fattigdom.

Hovedfokuset vil være på barn og unges situasjon i disse husholdningene. På kort sikt er det ønskelig å minimere opplevelsen av fattigdom, mens det på lengre sikt er ønskelig å jobbe for at barna kommer gjennom et utdanningsløp som kvalifiserer for arbeidsliv. Med tanke på fremtidig forebygging av fattigdom vil dette være det viktigste satsningsområdet.

6.1 Med utgangspunkt i det overordnede målet jobbes det med følgende strategier:

Strategi 1 Jobbe for at foreldre i lavinntektsfamilier kommer i varig inntektsgivende arbeid.

Strategi 2 Sosial inkludering av barn og unge i fritid og samarbeid med frivilligheten.

Strategi 3 Sosial inkludering i barnehage og skole.

Strategi 4 Tett og målrettet oppfølging av unge som står utenfor skole og arbeidsliv.

Strategi 5 Bedre tverrfaglig samarbeid med fokus på barnefattigdom.

DET OVERORDNEDE MÅLET I PLANPERIODEN ER Å FOREBYGGE OG REDUSERE FATTIGDOM OG SOSIAL EKSKLUDERING BLANT BARN, UNGE OG BARNEFAMILIER.

6.2 Tiltaksoversikt

Strategi 1 Jobbe for at foreldre i lavinntektsfamilier kommer i varig inntektsgivende arbeid.

1. Arbeidsmarkedstiltak	
Målgruppe	Lavinntektsfamilier uten tilknytning til yrkeslivet
Beskrivelse og hensikt	Arbeidsmarkedstiltak som kurs, utdanning, arbeidspraksis, lønnstilskudd, inkluderingstilskudd, kvalifiseringsprogram. Unge under 30 år, personer med nedsatt arbeidsevne, langtidsledige og flyktninger er prioritert. Enslige forsørgere inngår i flere av de ovennevnte gruppene.
Tidspunkt og varighet	Kontinuerlig
Ansvarlige virksomheter	NAV
Økonomi	Statlige arbeidsmarkedstiltak

2. Barneperspektivet i NAV	
Målgruppe	Lavinntektsfamilier
Beskrivelse og hensikt	De fleste som har behov for bistand fra NAV opplever å være i en situasjon med reduserte inntekter. For å avdekke fattigdom er det utarbeidet et kartleggingsskjema for personer som har barn. Ved å benytte dette skjemaet bidrar det til å kartlegge situasjonen, og vil i større grad sikre at barn får det som de har behov for. Økonomisk råd og veiledning er en tjeneste som ytes av NAV. Der det avdekkes fattigdom i lavinntektsfamilier vil slik råd og veiledning være en sentral del av oppfølgingen av familien.
Tidspunkt og varighet	Kontinuerlig
Ansvarlige virksomheter	NAV
Økonomi	Ordinær drift

3. Familieperspektivet	
Målgruppe	Lavinntektsfamilier
Beskrivelse og hensikt	Utarbeide gode samarbeidsmodeller for å forebygge lavinntekt gjennom samordnet tjenestetilbud mot familier. Oppfølging av hele familien på flere områder samtidig av ulike deler av hjelpeapparatet. Utarbeide en familieplan i samarbeid med den enkelte familie. Familien blir fulgt opp på sentrale levekårsområder som arbeidsrettede tjenester, økonomi, bolig og helse. Samtidig følges barna opp på deltakelse i barnehage, skole, SFO, fritidsaktiviteter samt sommerjobb for ungdommer i familiene. Det handler også om å styrke familiens evne til å redusere opplevd fattigdom og dermed redusere den relative fattigdommen.
Tidspunkt og varighet	Kontinuerlig
Ansvarlige virksomheter	Nav i samarbeid med barnehage, skole, barnevern, helsestasjon. Organiseres ved deltakelse i Tiltaksteam barn og unge (BTI modellen)
Økonomi	Ordinær drift

4. Flyktninger	
Målgruppe	Bosatte flyktninger i Siljan kommune
Beskrivelse og hensikt	Noen kvinner og menn med flyktningebakgrunn mangler grunnleggende elementær skolegang fra hjemlandet. Andre har kompetanse de kan bygge videre på. Mange har utfordringer i å utvikle gode nok norskkunnskaper. Felles for de fleste er at de møter på utfordringer i å skulle komme inn på det norske arbeidsmarkedet. For alle gjelder det å sikre egnede kvalifiseringsløp og individuelle planer som er arbeidsrettede. Språkpraksis på en arbeidsplass inngår som standard i introduksjonsprogrammet. Enkelte deltar i vanlige arbeidsrettede tiltak på slutten av og/eller etter tiden de har vært på introduksjonsprogrammet. Alle kommunale virksomheter må forsøke å legge til rette for at å kunne ta imot flyktninger i tilpassede arbeidsrettet tiltak.
Tidspunkt og varighet	Kontinuerlig
Ansvarlige virksomheter	NAV og voksenopplæringa i Siljan kommune
Økonomi	Ordinær drift

Strategi 2 Sosial inkludering av barn og unge i fritid og samarbeid med frivilligheten.

5. Ferieaktiviteter, tur til fornøyelsespark/aktivitetspark	
Målgruppe	Flyktningfamilier m/barn
Beskrivelse og hensikt	Tur for familier med barn/ungdommer. Hensikten er at barn, unge og foresatte er sammen om en kjekk felles aktivitet som kan bidra til styrket samhold i familien. Barn og ungdom får oppleve å være i en fornøyelsespark på lik linje med jevnaldrende, og får en historie å fortelle fra sommerferien.
Tidspunkt og varighet	En hel dag i august hvert år
Ansvarlige virksomheter	Voksenopplæringa i samarbeid med NAV
Økonomi	70 000,- for 2017 finansiert via tiltaksmidler fra Bufdir.

6. Lokalt ferietilbud barn og unge	
Målgruppe	Barn og unge i Siljan kommune i alderen 10 -18 år
Beskrivelse og hensikt	Aktiviteter og gode opplevelser i sommerferien.
Tidspunkt og varighet	Tre dager i uken de to først ukene i skoleferien
Ansvarlige virksomheter	Barnevern og helsestasjon
Økonomi	60 000,- for 2017/18 finansiert via tiltaksmidler fra Bufdir. Det søkes om ytterlige midler fra Bufdir

7. Regionale ferietilbud barn og unge	
Målgruppe	Barn og unge fra lavinntektsfamilier/alle
Beskrivelse og hensikt	Kommunen vil synliggjøre de fritidsmulighetene som finnes ved å legge til rette for annonsering på kommunes og skolenes hjemmesiden med en samlet oversikt over gratis sommeraktiviteter i regionen. Aktivitetene arrangeres av kommunen og frivillige lag og foreninger.
Tidspunkt og varighet	Hvert år i mars/april
Ansvarlige virksomheter	Oppvekst og Servicekontoret
Økonomi	Daglig drift

7. Inngangsbilletter til kultur –og fritidsaktiviteter	
Målgruppe	Barn og unge fra lavinntektsfamilier
Beskrivelse og hensikt	Gi barn og unge i målgruppen gratis adgang til kultur- og fritidstilbud sammen med en venn eller en foresatt. Det er ikke anledning til å søke om dette. NAV og oppvekstadministrasjonen deler ut dette ut i fra sitt kjennskap til familier i målgruppen. Sikre at barn/unge fra lavinntektsfamilier skal kunne delta på lik linje som andre barn/unge. Inkluderende, sosialt og helsefremmende.
Tidspunkt og varighet	Løpende
Ansvarlige virksomheter	Oppvekst og NAV
Økonomi	40 000,- for 2017 finansiert via tiltaksmidler fra Bufdir.

8. Kontingentsstøtte og støtte til utstyr og turneringer.	
Målgruppe	Barn og unge som kommer fra lavinntektsfamilier.
Beskrivelse og hensikt	Lag og foreninger, samt sosiallærer og miljøarbeider ved skolene, kan søke om å få dekket kontingent og de kan også søke om støtte til å kjøpe inn nødvendig utstyr og dekke utgifter ved turneringer/stevner for barn/unge som ikke kan betale selv. Sikre at barn fra lavinntektsfamilier skal kunne delta på lik linje som andre barn/unge. Inkluderende, sosialt og helsefremmende. Gjelder og for kulturskolen.
Tidspunkt og varighet	Hele året
Ansvarlige virksomheter	Oppvekstavdelingen og NAV
Økonomi	50 000,- for 2017 finansiert via tiltaksmidler fra Bufdir.

9. Jentegruppe	
Målgruppe	Jenter med innvandrerbakgrunn.
Beskrivelse og hensikt	Hjelp unge flyktninger som ikke har mulighet til å delta på aktiviteter. Skape en arena hvor ungdommene skal føle seg trygge og åpne. Vi ser at minoritetsspråklige jenter ofte faller utenfor. De har lite eller ikke samvær med jevnaldrende og blir ikke integrert. Mange har også veldig begrenset økonomi. En ønsker å gi dem like muligheter som norske ungdommer har, og få jentene til å være tryggere på seg selv og hverandre.
Tidspunkt og varighet	En gang i måneden i skoleåret i skoletida
Ansvarlige virksomheter	NAV, helsestasjon og ungdomsskole
Økonomi	15 000,- for 2017 finansiert via tiltaksmidler fra Bufdir.

7. Fritidskontakt	
Målgruppe	Barn og unge fra lavinntektsfamilier/alle
Beskrivelse og hensikt	Barn og unge i alderen 8-15 år som strever med ulike utfordringer det kan være sjenert, mobbing eller uro. Også barn fra flyktningfamiliene som ikke kjenner og/eller opplever det vanskelig å gjøre seg kjent med det eksisterende fritidstilbudet i Siljan. De føler seg ensomme, har falt av fra eller aldri deltatt på fritidsaktiviteter. Fritidskontakten skal fungere som bindeledd mellom barna/familiene og de organiserte fritidsaktivitetene i Siljan. Fritidskontakten skal opprette et gruppetilbud for barn som vil bestå av ulike aktiviteter. Aktivitetene vil bli bestemt i samarbeid med deltakerne i gruppen og fritidskontakten. Fritidskontakten har ansvar for å følge opp og evaluere tiltaket. En vil skape en arena der ungdom kan få positive opplevelser i lystbetonte fritidsaktiviteter sammen med jevnaldrende.
Tidspunkt og varighet	Hele året
Ansvarlige virksomheter	Oppvekst
Økonomi	Estimert kr 500.000. Ikke finansiert. 70 000,- lagt inn for 40 %stilling vår 2018

Strategi 3 Sosial inkludering i barnehage og skole

10. Gratis kjernetid i SFO	
Målgruppe	Barn i aldersgruppen 1. til 4. trinn i grunnskolen fra hjem med lav inntekt
Beskrivelse og hensikt	Gratis kjernetid i SFO er en positiv ordning og kommer særlig barn fra lavinntektsfamilier og barn med minoritetsbakgrunn til gode. Det er stor sannsynlighet for at disse familiene ikke vil benytte seg av en betalingsordning, og barna vil dermed miste den arena som SFO er for språkutvikling og ikke minst lek og samarbeid med andre barn. Kjernetiden er fra skoledagens slutt til kl. 14.00, da skolebussen går. Oppslutning om SFO-ordningen er en god indikasjon på graden av inkludering for de minste barna. En kvalitets SFO er viktig læringsarena for språk, lek, vennskap og utvikling av sosiale ferdigheter.
Tidspunkt og varighet	Kontinuerlig
Ansvarlige virksomheter	NAV og barnevern
Økonomi	250 000,-

11. Treffsted for ungdom	
Målgruppe	Ungdom i alderen 13 – 18 år
Beskrivelse og hensikt	Uformell møteplass/fritidsklubb hvor ungdommene kan møtes for ulike sosiale aktiviteter. Hensikten er å gi ungdommen opplevelse av mestring og tilhørighet med jevnaldrende. Dette forebygger utenforskap for mange grupper, ikke bare ungdom fra lavinntektsfamilier Tiltaket vil kreve at vi ansetter fritidsledere som kan drifte klubben.
Tidspunkt og varighet	Kontinuerlig
Ansvarlige virksomheter	Oppvekst
Økonomi	500 000,-

11. Leirskole i 7. trinn	
Målgruppe	Elever i 7. trinn
Beskrivelse og hensikt	Leirskole er tverrfaglig opplæring og kan direkte relateres til hele skolens formålsparagraf. Et slikt opphold kan gi verdifulle tilskudd til faglig og sosial kompetansebygging, og det kan også gi lærere annerledes muligheter til å se elevene i samspill og avdekke sosial ekskludering og mobbing. For barn som lever i lavinntektsfamilier, kan et leirskoetilbud i tillegg være ett av få tilbud til reise og opphold utenom kommunegrensen – og derved en viktig arena for å få felles referanserammer og å føle seg integrert og inkludert i et fellesskap.
Tidspunkt og varighet	Høst 7. trinn
Ansvarlige virksomheter	Oppvekst
Økonomi	100 000,-

Strategi 4 Tett og målrettet oppfølging av unge som står utenfor skole og arbeidsliv

12. Utdanning lønner seg/ Talenter for framtida	
Målgruppe	Ungdom med høyt fravær eller som av ulike årsaker står i fare for ikke å skulle gjennomføre videregående skole
Beskrivelse og hensikt	Følge opp tiltakene i Talenter for framtida i temaene Gode overganger Foreldresamarbeid Færre på passive ytelser Tidlig identifisering
Tidspunkt og varighet	Kontinuerlig
Ansvarlige virksomheter	Oppvekst, NAV, Helse
Økonomi	Daglig drift

Strategi 5 Bedre tverrfaglig samarbeid med fokus på barnefattigdom.

13. Tiltaksteam barn og unge	
Målgruppe	Ledere og ansatte i oppvekst, NAV, Helse
Beskrivelse og hensikt	Som en del av BTI Siljan er det opprettet et eget tverrfaglig tiltaksteam barn og unge. Barnefattigdom tas opp som tema på disse møtene. Da blir aktuelle tiltak og ressurser satt på dagsorden. Hver leder er ansvarlig for å videreformidle til sine ansatte.
Tidspunkt og varighet	Annenhver måned
Ansvarlige virksomheter	Oppvekstavdelingen
Økonomi	Ordinær drift

Vedtak

- Kommunestyret godkjenner Plan mot barnefattigdom 2017-2020
- Handlingsplanen oppdateres hvert andre år.
- Planen rulleres etter fire år.

Vedlegg

Statistikk

Innbyggere/barn/sysselsettingsgrad totalt

Sted	Innbyggere	Hvorav barn	Sysselsettingsgrad
Siljan	2 335	22 %	69 %
Lardal	2 474	21 %	69 %
Skien	53 952	21 %	64 %
Porsgrunn	35 955	20 %	64 %
Bamble	14 088	21 %	63 %
Drangedal	4 136	21 %	64 %
Kragerø	10 607	19 %	62 %
Telemark	172 494	20 %	64 %
Norge	5 213 985	22 %	69 %

Barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt

Sted	2013	2014	2015
Siljan	7.7 % (38)	10.6 % (51)	11.2 % (52)
Lardal	8.4 % (38)	11.6 % (52)	12.4 % (58)
Skien	14 % (1 387)	14.4 % (1 428)	15.5 % (1 526)
Porsgrunn	8 % (519)	9.4 % (611)	11.1 % (714)
Bamble	7.6 % (201)	11 % (290)	11.8 % (309)
Drangedal	13.4 % (103)	14.1 % (107)	17.5 % (134)
Kragerø	11.8 % (211)	12.4 % (220)	13.2 % (229)
Telemark	10.6 % (3 320)	12 % (3 749)	13 % (4 028)
Norge	8.6 % (84 309)	9.4 % (92 105)	10 % (98 175)

Barn i husholdninger med enslig forsørger

Sted	2013	2014	2015
Siljan	13.2 % (73)	13.8 % (73)	15.5 % (80)
Lardal	14.3 % (73)	13.9 % (70)	16.6 % (86)
Skien	18.3 % (2 056)	18.5 % (2 061)	18.6 % (2 062)
Porsgrunn	16.5 % (1 203)	16.8 % (1 219)	15.9 % (1 151)
Bamble	16 % (475)	15 % (439)	15.3 % (440)
Drangedal	13.8 % (120)	15.3 % (131)	14.9 % (127)
Kragerø	18 % (361)	16.6 % (332)	17.2 % (338)
Telemark	16.5 % (5 817)	16.8 % (5 885)	16.5 % (5 737)
Norge	14.8 % (164 919)	15 % (167 904)	14.3 % (159 590)

Barn i husholdninger som har mottatt sosialhjelp i løpet av året

Sted	2013	2014	2015
Siljan	7.8 % (43)	7.7 % (41)	8.1 % (42)
Lardal	8.6 % (44)	8.3 % (42)	7.4 % (38)
Skien	8.5 % (958)	9.1 % (1 010)	8.7 % (965)
Porsgrunn	5.7 % (419)	6.4 % (467)	6.5 % (471)
Bamble	7 % (206)	8.8 % (259)	8.7 % (249)
Drangedal	7.3 % (64)	6.1 % (52)	8.6 % (73)
Kragerø	11.7 % (236)	11.5 % (230)	12.2 % (239)
Telemark	7.7 % (2 704)	8.1 % (2 850)	8.5 % (2 941)
Norge	5.8 % (65 363)	6.1 % (67 686)	6.1 % (67 930)

Barn i husholdninger som mottar mer enn halvparten av samlet inntekt gjennom offentlige overføringer

Sted	2013	2014	2015
Siljan	12.7 % (70)	10.9 % (58)	10.9 % (56)
Norge	11.7 % (131 089)	11.8 % (131 453)	12.2 % (135 953)
Telemark	15.3 % (5 380)	15.4 % (5 383)	15.9 % (5 519)
Skien	17.3 % (1 943)	17.3 % (1 925)	17.5 % (1 941)
Porsgrunn	13.5 % (983)	13.4 % (976)	14.7 % (1 066)
Bamble	14.5 % (430)	14.3 % (419)	14.5 % (415)
Kragerø	18.2 % (366)	15.2 % (305)	16.2 % (319)
Drangedal	17.6 % (153)	17 % (145)	16.1 % (137)

Barn i husholdninger med lavinntekt som mottar mer enn halvparten av samlet inntekt gjennom offentlige overføringer

Sted	2013	2014	2015
Siljan	65.95 % (30)	69.38 % (34)	69.76 % (30)
Norge	59.27 % (48 730)	58.49 % (54 330)	59.71 % (57 010)
Telemark	63.76 % (2 169)	62.44 % (2 472)	64.37 % (2 674)
Skien	68.76 % (938)	65.48 % (964)	63.97 % (982)
Porsgrunn	63.42 % (344)	60.29 % (410)	65.5 % (450)
Bamble	64.9 % (155)	62.67 % (183)	63.57 % (192)
Kragerø	64.25 % (150)	64.16 % (154)	63.19 % (170)
Drangedal	48.07 % (48)	51.81 % (57)	57.02 % (69)

Barn i husholdninger med lavinntekt der hovedforsørger har lav utdanning

Sted	2013	2014	2015
Siljan	68.0851 % (32)	65.3 % (32)	62.79% (27)
Lardal	40.9091 % (18)	43.5 % (20)	61.7021 % (29)
Skien	60.0553 % (869)	59.8 % (880)	59.8046 % (918)
Porsgrunn	58.8926 % (351)	54.9 % (373)	57.933 % (398)
Bamble	55.8491 % (148)	58.6 % (171)	59.2715 % (179)
Drangedal	47.1154 % (49)	41.8 % (46)	42.9752 % (52)
Kragerø	57.0281 % (142)	62.5 % (150)	62.8253 % (169)
Telemark	57.481 % (2 113)	57.2 % (2 265)	59.0515 % (2 453)
Norge	58.666 % (52 130)	59.1 % (54 896)	60.3425 % (57 606)

Barn i husholdninger uten yrkestilknyttede personer

Sted	2013	2014	2015
Siljan	8.9 % (49)	9.1 % (48)	10.1 % (52)
Lardal	6.5 % (33)	7.3 % (37)	10.1 % (52)
Skien	12.9 % (1 448)	12.5 % (1 393)	12.4 % (1 374)
Porsgrunn	9 % (653)	9.4 % (685)	9.7 % (705)
Bamble	9.7 % (287)	10.6 % (310)	10 % (287)
Drangedal	11.7 % (102)	10.9 % (93)	12.2 % (104)
Kragerø	13.1 % (263)	12.9 % (258)	12.5 % (246)
Telemark	10.6 % (3 749)	10.8 % (3 780)	11.2 % (3 880)
Norge	8.1 % (90 108)	8.1 % (90 730)	8.2 % (92 258)

Barn i husholdninger med lavinntekt uten noen yrkestilknyttede

Sted	2013	2014	2015
Siljan	63.82 % (30)	67.34 % (33)	72.09 % (31)
Norge	54.83 % (48 730)	54.42 % (50 553)	55.28 % (52 774)
Telemark	59 % (2 169)	58.7 % (2 324)	60.47 % (2 512)
Skien	64.82 % (938)	62.5 % (920)	60.58 % (930)
Porsgrunn	57.71 % (344)	55 % (374)	60.4 % (415)
Bamble	58.49 % (155)	60.95 % (178)	61.92 % (187)
Kragerø	60.24 % (150)	66.66 % (160)	59.1 % (159)
Drangedal	46.15 % (48)	46.36 % (51)	57.02 % (69)

Barn i innvandrershusholdninger med lavinntekt, fra Afrika, Asia, Latin-Amerika, Europa utenom EU/EFTA og Oseania utenom Australia og New Zealand

Sted	2013	2014	2015
Siljan	62.5 % (25)	64.9 % (24)	55.8 % (24)
Lardal	56 % (14)	undefined % (0)	undefined % (0)
Skien	45.7 % (788)	46.2 % (800)	47.5 % (856)
Porsgrunn	40.4 % (258)	41.5 % (275)	42.4 % (289)
Bamble	56 % (121)	54.7 % (129)	57.6 % (136)
Drangedal	63.2 % (24)	74.3 % (26)	87.5 % (42)
Kragerø	56.4 % (88)	61.3 % (100)	67.8 % (120)
Telemark	47.5 % (1 677)	49.3 % (1 803)	52.2 % (2 031)
Norge	34.2 % (42 543)	35 % (45 150)	35.8 % (48 453)